

ШўМ-ЧОН ИЗОЛЫК

МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ 6-шо (110) №, 2022 ий июнь

Йошкар-Оласе да Марий Элысе Высокопреосвященнейший митрополит Иоаннын благословитлымыже почеш

**12 ИЮНЬ -
ЭН СВЯТОЙ
ТРОИЦЕ
ПАЙРЕМ**

СВЯТОЙ ЧЕРКЫН ШОЧМО КЕЧЫЖЕ

Святой Троице пайрем кечын (Трочын, Лышташ пайрем – калыкыште тўрлын ойлат) черкыште моткоч сълне. Черке кўргым ош йытыра вурган самырык куэ-влак, пушенге укшла да мотор деч мотор пеледыш-влак дене сўрастарат, тамле пушан ужар шудым шарат. Святой Троице – тиде Кумытло Ик Юмо: Ача Юмо, Юмын Эрге Иисус Христос да Святой Шўлыш. Кажне Литургийыште ме нуным моктен кумалына.

Ик Юмын кум тўсан улмыжо калыклан иканаште почылтын огыл. Ача Юмым ег-влак ятыр курымла ончычак паленыт. Святой Троицын кокымшо тўсшў, Эрге Юмо, нерген кок тўжем утла ий ончыч, Мария Удырын Тудым ыштымекеже, пален налыныт.

Кумшыжо – Святой Шўлыш – калык деке Христос ылыж кынемле деч вара 50-ше кечын толын. Тиде кечын апостол-влак кумалме пўлемыш погыненыт улмаш. Вучыдымын Пылпомыш гыч тўтан мардеж лўшкымў гай йўк шоктен да кумалме пўлемым тулора темен, посна йылмылан шелалтын, кажне апостол ўмбаке волен. Тунамак чыланат Святой Шўлыш дене темыныт да тўнясе тўрлў йылмыла дене мутланен мошташ тўнгалыныт. Апостол-влак кўмыт дене

мутланеныт, нуныжо чотак ўрыныт: «Тенгечысе колызо-влакын кушеч тыгай мастарлык?» Икте-весышт дечын йодыштыныт: «Мо тиде тыгай? Ме кажныже шкенаш шочмо йылмынам кузе колын кертына?»

Тыгай мастарлыкым Тунемшыже-влаклан Господь арам пуэн огыл. Тиддеч вара нуно Юмын туныктымыжым тўня мучко шарышаш улыт улмаш. Господь нунылан каласен: «Кузе ача Мыйым колтен, Мыят тендам тугак колтем. Кўн языкшыым кудалтеда, тудын языкше кудалтыме лиеш, а кўн ўмбалаш кодеда, тудын ўмбалаш кодеши» (Ин. 20:21, 23). Поро пастыр (кўтўчў) семын апостол-влак Христосын шорыкшо (Юмылан ўшаныше)-влакым ик кўтўшкў чумырышаш улыт улмаш. Тидым нуно ыштеныт: проповедьышт деч вара икымше кечынак 3 тўжем наре ег тынеш пурен. Тиде кече Святой Черкын шочмо кечыжлан шотлалтеш. Вет лач Святой Шўлыш воымылан кўра уло тўня мучко христиан туныктымаш шарлен. А Святой Шўлыш дене темше апостол-влак у Черкын икымше священникше лийыныт. Нуно тиде благодатьым тукым гыч тукымыш пуэныт, нунын кугезе уныкашт таче черкылаште служитлат, тачат Святой Шўлышын благодатьше черкылаште ила. Пайрем дене!

ШҰМ-ЧОНЫШ ТЫНЫСЫМ ПУРТЫЗА

29 майыште Виче кундемысе Яран олаште преподобный Матфей Яранскийын колымыжлан 95 ий теммым палемденит.

Святой Троице лүмеш соборышто Юмын литургийым Вичын да Слободскойын митрополитше Марк, Ярангын да Лузан епископшо Паисий, Вүрзымын да Омутнинскын епископшо Иоанн дене пырля Йошкар-Олан да Марий Элын митрополитше Иоанн служитлен. Нунылан Виче митрополийын духовенствыже полшен, мурым Мария Кирильчукын вуйлатыме йоча архиерейский хор йонгалтарен. Пырчесым прихожан-влаклан подылтымо деч ончыч проповедьым тиде соборын ключарже иеромонах Давид (Сивер) ойлен.

Юмын литургий мучашыште преосвященный владыка-шамыч преподобный Матфейым чапландарыме молитвам лудыныт да мощьыжым шупшалаыныт.

Яран мландын чудым ыштышыжым порын шарнен кумалше архипастыр, прихожан, паломник-влаклан пырля лиймыштлан тауштен, епископ Паисий тыге ойлен: «Преподобный Матфей илымыж годым шукыштлан эн ўшанле энгертыш лийын, полишым йодын толшо-шамычым лыпландарен, туныктен, кангашым пуэден. Колымыжлан тений 95 ий теме, а тудым сөрвален толшо калык ок шагалем. Колымыж деч вара Матфей ачана ег-влаклан полша».

Юмын литургий деч вара олесе Вознесенский шўгарласе преподобный Матфей Яранский лүмеш часамлашке ырес дене ошкылыныт. Крестный ходым мемнан митрополитна Иоанн вуйлатен. Старецым тойымо ончычсо верыште владыка Иоанн молебным служитлен, а соборыш пörтылмеке, преподобный Матфейын мощьыжо ончылно тудлан молитвам лудын да Юмылан ўшаныше-влаклан тыге каласен:

– Кугечын нине святой кечылаштыже, кунам Христосын Ылыж кынешмыжлан куанымашым чонна шындаренат огеш сене, ме тыгай верыш толынна, кудыжо преподобный Матфей Яранскийын улмыж дене святитлалтын. Таче

тышке толшо кажне ег тудын ончылан Юмын серлагышыжым да поро пиалым вучышо шўм-жым почеш. Тыгай серлагышым да благодатьым преподобный Матфей Яранский Иисуслан молитвам чарныде лудмыж дене налын. Кө ушыжо да шўмжө дене эреак Господьым сөрвала, тугай ег чонжым Святой Шўлышын благодатьшын илемышкыже савыра. Преподобный Матфей преподобный Серафим семынак Святой Шўлышын благодатьшым налмеке, шкенжым Виче мландын чот орлыкан калыкшылан пуэн.

Ме ача, кочана семынак ятыр ий преподобный деке ончыч шўгарышкыже, вара часамлашкыже вашкена, а ынде тудын мощьышкыжо тўкнен кертына. Ме палена: тудо Юмын шинча ончылныжо гына огыл, а ыштыме шуко-шуко чудыштыжо ила. Тыге мемнан ўшаннам пенгыдемда да сулыкнам касараш ўжеш. Тачысе пуламыр пагытыште тудо чыла святой-влак да Эн Яндар Юмын Ава дене пырля Святой Русыштына тыныс лийже манын сөрвала. Мемнамат чонышкына тынысым пурташ ўжеш. Чонышто тыныс уке гын, ешыштат, калык коклаштат тыныс уке. Вет Ылыж кынешше Господь шке тунемшыже да икымше христиан-влаклан эре ойлен: «Чылалан тыныс лийже».

Тыныс – тиде Юмын пөлекше. Шоналтышыч да тыныс шўмышкет пура – тыге лийын огеш керт. Тыныс эрыкталтше чонышто гына лиш, молан манаш гын чонысо тыныс, ласкалык, куан мемнан шўмыштына Юмын улмыжым ончыктат. Тушто шыде, улыдымаш, пудыранымаш гын, тугеже тушто Юмо уке. Юмо уке гын, тугеже мемнан пашанат шоналтыде ышталтыт, кудышт нерген ойлашат намыс.

Тек преподобный Матфей Яранский, мемнан поро пастыррна да молитвенникна, шке илышыже да чылаштым йöратымыж дене илыш корныштына мом Господь мыланна колта, чылажымат ўнышын налаш туныкта. Тек мемнан кокла гыч кажныже, шўм-чонжым эрыктен, шкенжым йöратыме семынак лишыл егжым йöрата.

Марий митрополийын пресс-службыжо

ЮМЫН ПОЛЫШЫЖО ТЫЛАНДА ЛИЙЖЕ!

29 майыште Юмын Аван «Всех скорбящих радость» иконыжо лумеш храм ончыч Волжск–Морко Крестный ход тарванен.

Корныш тарваныме деч ончыч Волжскын да Шернурын епископшо Феофан Юмын литургийым служитлен. Тудлан храмын настоятельже протоиерей Александр Михайлов ден диакон Иоанн Захаров полшенйт. Черке мурым Ирина Канашинан вуйлатыме хор мурен.

Крестный ходыш каяш погынышо калыкым владыка Феофан благословитлен:

– Господь дене ушнымаште йӧратыме чыла ача, иза-шольо ден ака-шӱжар-влак! Уло чонем дене тендам Христосын умбакыже шуйнышо Кугече пайремже дене саламлем! Таче епархийыштына Крестный ход тӱналеш. Тиде йӱлам ме 20 ий наре шуктен шогена. Таче пеленна пеш кугу святыне – Смоленский (Седмиезерный) Юмын Аван иконыжо. Тудлан ен-влак порын тауштен кумал кертышт манын, Озангысе святитель Гурий лумеш Пӧтъял черке гыч лумын конденна. Вет Юмын Аван мемнан верч Юмын Эргыжым сӧрвалымыж дене Иисус Христос мыланна умырна мучкылан Шке серлагышыжым, Юмын леведышыжым пӧлекла, сулыкнам кудалта. Юмын Аван сӧрвалымыж дене ме Господь деке поро вашмут дене толын да курымашлык куаным налын кертына.

Тыге ойлымекеже, владыка Феофан Смоленский Юмын Аван иконыжо нерген каласкален. Седмиезерный пустыным ыштыше иеромонах Евфимий Юмын Аван тиде иконыжым Великий Устюг гыч конден. Иеромонах Озан ола деч 17 менге тораште шым ер воктене верланен да монастырьым чонен. Сандене монастырьлан Седмиезерный (семь озер) лумын пуэныт. Юмын Аван иконыжымат тыгак лумденйт. 1654 ийыште тиде иконо ончылно чот кумалмылан кӧра Озан олам калыкым пытарыше язва чер деч утареныт.

– Меат Крестный ход дене Смоленский (Седмиезерный) Юмын Аван иконыжым нумалын ошкылмына годым Юмын Аван элнам тӱрлӧ чер, сар, тушман деч утараш йодына. Кажныже, кӧ тудым сӧрвала, кап коршыш да чон сусыр деч утаралтше. Юмын полышыжо тыланда лийже,

крестный ход дене кайыше пагалыме иза-шольо, ака-шӱжар-влак!

Владыка Феофан тыгак Юмын Аван «Всех скорбящих радость» иконыжо лумеш храмын настоятельже протоиерей Александр Михайловым 30 ий священный саныште служитлымыж ден саламлен, сӧрастарыме ыресым пӧлеклен да ятыр ий Юмылан служитлен илимыжлан тауштен, тазалыкым, кужу курымым тыланен.

Тиддеч вара Волжск–Морко Крестный ход, Смоленский (Седмиезерный) Юмын Аван иконыжым нумалын, кужу корнышко лектын. Тудо 19 июнышто Морко районысо Шордӱрыштӧ мучашлалтеш.

ХРИСТОС ВЕРАЛАН ЎШАНЛЕ КОДЫН

Кузе Россияште сьвятитель Николай Чудотворецым пагалат, Грецияште тугак чот святой Иоанн Русскийым пагалат. Тудын йоча да самырык жапше нерген раш пале огыл: 1690 ий гутлаште Россиян кечывалвелныже, Малороссийште, шочын манын шонат. Иктым гына пенгыдын каласаш лиеш: ача-аваже православный лийыныт да эргыштын койыш-шоктышыжым изинекак христиан порылыкеш негызленыт. Петр I кугыжа годым турок-влак ваштареш сар каен шоген. Моло руш салтак-шамыч дене пырля Иоанн 1711 ийыште пленыш логалын.

Рвезым Константинополь олаш конденыт да имнешке сарзе-влакым вуйлатыше Ага лўман енлан ужаленыт. Озаже тудым шочмо кундемшыкыже, Каппадокийысе Кесарий деч тораште огыл улшо верыш, Прокопион селаш нангаен. Пленный-шамычым тушто мусульман вераш савыраш тўченыт. Иктым йывытыл, весым лўдыктыл, кумшым орландарен сенгаш шоненыт. Неле кул илышым кеч изишак луштараш манын, южышт вес вераш кусненыт. Эше тудымат каласыман: ты кундем христиан-шамычым ужмышудымо янычар-влакын илыме верышт лийын. Но Иоанним нимо денат алгаштарен сенген огытыл, тудо Христос вералан ўшанле кодын. Юмым йўратыше ты енлан неле годым кугу уш-акыл да порын шонен моштымаш пуалтын, сандене Иоанн чылажымат ласка чон дене чытен. Тудым кыреныт, ўмбагыже шўведеныт, ўпшым йўлалтеныт, терыс вўдыш кышкеныт. Осал дене сенген огытылат, поянлыкым сўреныт, но рвезе эше чотрак кумалын да озажлан тыге каласен:

– Христосын йўратымашыж деч мыйым ны мландымбалысе поянлык, ны орландарымаш ойырен огыт керт. Тудын вуйшыкыжо иман вондер гыч пидме вуйшўдышым чиктыме нерген

шоналтем да тулеш ырыктыме ўшлўкымат вуйшыкем чияш ямде улам, вет те христиан-шамычым тыге орландареда. Ъресеш колымыж дене Христос мемнамат чыташ туныктен. Мый руш улам, мландымбалысе кугыжалан ўшанлын служитленам гын, пленыш логалмеке, Пылпомышысо Кугыжалан ўшанле лиям, ачам-авамын чын вераж деч ом коранг. Шочмем годсек христианин улам, христианинак колем.

Иоаннын пенгыдылыкшым ужшо Юмо тудын озажын шўмжым пушкыдемден. Тудо кул рвезым имне ончаш шогалтен да вўташке илаш пуртен. Иоаннлан тидыже келшен веле, вет Христос Аза Шкежат вўташте шочын да вольык шерчаште киен. Рвезын порылыкшым имне-шамыч вашке шижын налыныт, толмыжлан йывыртен шинчалыныт. Моло кул-шамычын мыскылымыштым тудо шотыш налын огыл.

Тарзыжын тыршымыжым ужын, озаже тудлан олым сарайыш илаш куснаш темлен. Имне вўташте кумалаш йўнанрак лийын, сандене Иоанн тушанак кодын. Тошто тулуп дене леведалтын, Иов семын терыс ўмбалне изиш мален. Канон почеш мом лудшашым суткаште чыла лудын, Давидын шуко псаломжым пален. Эре гаяк пўтым кучен, кочкышыжо кинде катыш ден вўд лийын. Лишыл курыкпомышто верланыше черкыш йўдым кумалаш коштын. Святой Георгий лўмеш ты храмыште кажне шуматкечын Пырчесым подылын.

Иоаннын кумалмыж дене озан сурт-печыжат Святой Шўлышын порылыкшо дене темын, тудын чыла пашаже ушнен толын, поянлыкше ешаралтын, калык пагалыме егыш савырнен. Ага мусульман-шамычын святой олашкышт, Меккыш, кумалаш каен. Корныжо сай эртыже манын, ватыже родо-тукымжым кумалаш ўжын, поян ўстелым

поген. Марийжын йӱратыме кочкышыжым – пеш тамле пловым – ямдыленыт. «Пелашем тыште лиеш гын, ты пловым кузе йӱратен кочкеш ыле», – каласен ватыже. Уна-шамычым ончаш полшышо Иоанн манын: «Мыланем ик кӱмыж пловым пуыза, мый тудым Меккыш колтем». Кӱмыжым налын, имне вӱташ каен да чот кумалын. Яра кид дене толмыж мӱнгӱ чыланат воштылыныт, но кунам тиде кӱмыжым Мекке гыч Ага конден, пеш ӱрыныт. «Петырен кодымо пачерышкем икана мечеть гыч пӱртылым да пушланыше кочкышым темыме кӱмыжым ужым. Шке кӱмыжем пален, пловым йӱратен кочкым, тева атыжымат мӱнгеш кондышым», – ойлен Ага.

Тыгай ӱрыктарыше паша лийме нерген увер вашке шарлен, да Иоанным грек-шамыч веле огыл, турок-шамычат «Вели» – «Святой» – манаш тӱнгальныт. Тудлан ынде кочкышымат шукрыак пыштеныт, но чыла сайжым тудо нужна-шамычлан пуэден. Латиндеш ий наре тыге илымек, Иоанн чот черланен. Вашке колышашым пален, православный священникым ӱжаш колтен. Тудыжо Пырчесым олма кӱргеш шылтен конден да колымыж деч ончыч Иоанным подылтен шуктен. Тиде 1730 ий 27 майыште (кызыт – 9 июнь) лийын.

Ушанле тарзыжын колымыж нерген пален налмек, озаже тудын капшым шергакан ковер дене леведын да священник-шамычлан пуэн, христиан йӱла почеш тояш кӱштен. Ужаташ Прокопионышто илыше чыла калык толын. Капшым грек, турок да армян-шамыч святой Георгий лӱмеш храмыш нумал нангаеныт, шукушт сорта тул да тамле пушан тӱтыртыш дене ошкылыныт.

Иоаннын шӱгарже деке тӱрлӱ верам кучышо ег-шамыч паломник семын толаш тӱнгальныт. 1733 ий ноябрьыште тысе священниклан Иоанн омешыже кончен да каласен: «Юмын порылыкшо дене казем тичмашын аралатеш». Омылан ончыч ушанен огыл, но шӱгар ӱмбалне тул менгым ужмекше, тудо христиан-шамычлан шӱгарым почаш кӱштен. Тамле пушым лукшо тичмаш капым луктын, храмыш пыштеныт. Сӱрвален толшо ег-шамыч паремаш, полишым налаш тӱнгальныт.

Турок султан Махмуд II ваштареш 1832 ийыште Египетыште Ибрахим-паша вуйым нӱлтен. Прокопионысо янычар-шамыч султанын армийжылан полшаш тореш лийыныт. Сарзыен-шамыч тысе черкыш пуреныт да Иоаннын мощыжым йӱлалташ луктыныт. Тулотым ямдылыме жапыште мощо тышеч йомын. Тудо адак черкыште, шке верыштыже киен. Уэш луктын, йӱлалташ пыштеныт. Но мощо йӱлен огыл, шыдын ончышо Иоанн тул лонга гыч кончен. Сарзе-шамыч лӱдын куржыныт да мом толымыштым чыла кудалтен коденыт.

Вес кечын шонго христианин-шамыч черке деке толыныт да, Иоаннын шикш дене шемемше капшым муын, уэш ракуш пыштеныт. Икмыняр ий гыч грек-влак тыште святой Василий Великий лӱмеш кугу черкым чоҥеныт да Иоаннын мощыжым тушко пыштеныт. Ончыч кап кок

гана тошто верышкыже пӱртылын. Кумшо гана нангайыме деч ончыч молебным служитленыт, йӱдвошт кумалыныт, тунам иже кап у верыште лыпланен. Тиде 1845 ийыште лийын.

Ойлат, 1862 ийыште ик ӱдырамашлан святой Иоанн омешыже кончен – омышто тудо школ леведышым кучен шоген. Юмын литургий деч вара ег-шамычлан тидын нерген каласкалымыж годым школ чынжымак сӱмырлен. Вашкерак тушко куржыныт, йоча-шамычым луктедаш тӱнгальныт, нуныжо чыланат илыше лийыныт. Шодыртатыме йӱкым колмекышт, парт йымаке пурен шинчыныт улмаш.

Афонысо кугун орланыше Пантелеимон лӱмеш Руш монастырьыште святой Иоанным чот жаплат. Прокопионышто 1881 ийыште Иоанн Русский лӱмеш храмым ты обительын полшымыж дене чоҥымеке, святойын мощо ужашыжым – пурла кидшым – ты монастырьлан пуэныт.

1924 ийыште турок ден грек-шамычым ойыреныт, кажне калыкым шке элышкыже пӱртылтеныт. Прокопион гыч грек христиан-шамыч Эвбей отросо Ахмет-Ага селаш толыныт да тудым Неопрокопион манын лӱмденыт. Нуно пеленышт Иоанн Русскийын мощыжым конденыт да святой Константин ден Елена лӱмеш храмыш пыштеныт. Тудо кундемыште святой Иоанн лӱмеш черкым 1930 ийыште чоҥаш тӱнгальныт да тӱнямбалысе пуламырлан кӱра 1951 ийыште гына чоҥен шуктеныт. Тушто кумалме дене лийше чудо-влак нерген пеш шуко материал уло. Российыштат ты святой исповедник лӱмеш икмыняр храм уло. Иктыжым Патриарх Алексей II 2003 ийыште Москосо Кунцево кундемыште чоҥаш благословитлен.

Грецийыште 1962 ий годсек святой Иоанн Русский лӱмеш ушем уло. Тушто кок пансионат, тулык-шамычлан приют, студент-влаклан тӱшкагудо, тӱжем еглан йоча лагерь, шонго-шамычлан кок богадельня да моло учреждений шуко. А Кассандрий епархийыш пурышо Пефкохориште тудын лӱмеш монастырь уло. Иоанн Русскийым святой ликыш ончыч Константинополь Черке пуртен, а Руш Православный Черкыште тудым 1962 ий гыч шарнат.

Материалым Моско ола Кунцево кундемысе святой праведный Иоанн Русский лӱмеш храмын сайтше гыч налме

СВЯТОЙ ТРОИЦЕ КЕЧЫН

Паломник-влак Псково-Печерский монастырь дене чеверласен, шочмо кундемышкышт тарванышт. Зинаида автобусышто окна воктеке шинче. Ушыштыжо монахын каласкалымыже пöрдеш. «Чынак вет, Святой Троице пайрем могай кугу куатан», – изи годсыжым шарналтыш Зина...

Кечыйол, кўпчык мучко куржын эртышат, изи ўдырын шўргыжым чыгылташ пиже. Зина шинчажым почо да өрмыж дене келгын шўлалтен колтыш: пöрт көргым писте укшла, олык пеледыш-влак дене сöрастарыме. Удыр, шокшо вакшышыжым коден, писын гына кудывечыш куржын лекте. Могай сылне кече! А кызыт гына солен пыштыме ужар шудыжо могай тамлын ўпша! Теве леваш йымач аваже лекте. Лўштымö шöран ведражым шудыш шындышат, ўдыржым ыреслыш:

– Троице пайрем дене, Зинуш.

– Таче пайрем! – куанымыж дене тöршталтен колтыш Зина. – Тугеже мый таче ачам да Степан чўчўэм дене пырля маевкыш каем! Степан чўчў Васяжымат пырля налеш!

Ава нимом ыш вашеште, но шинчаже шўлыкане. Ты жапыште урем капка почылто да кугу капан Степан пурен шогале.

– Поро эр, Ониса! А тый, Зинуш, мо малыме тувыр дене шогылтат? Алят погынен отыл мо?

Ониса шольыжо ўмбаке сырэнрак ончале да ўдыржылан кўштыш:

– Мий, писынрак шкендым тöрлö. Пöрт көргымат эрыктен нал.

Зина пöртыш ошкыльо, омсам почешыже ыш

петыре. Умылыш: мутланымаш тудын нерген лиеш. Степан, акажын сырымыжым изиш луштараш манын, мыскарамат ышташ тöчыш:

– Колто ўдыретым, акай, мом урвалтет воктен пижыктен шынденат? Зинуш вашке шым ийымат тема, эше ик пайремыштат лийын огыл. Шудыш лекмылан сельсовет канышыш ўжеш. Пошкудо ялла гычат калык куэрлаш мия, райрўдö гыч артист-влак толыт.

– Туге-туге, сельсовет ўжеш. Кугече кечын шошо агаш лекмым, Успенйлан уржасорла тургым мучашлалтым палемдеда. Черкым петырышда, ынде Юмын пайремымат мондыктарынеда, маевкым шонен луктында. Васят дене кеч-мом ыште – тыйын эргыч, а мыйын Зинам ит ангыртыл, – торжан пелештыш Ониса да пöртыш пурыш. Зина иктым умылыш: тудым аваже маевкыш ок колто.

– Ит ойгыро. Таче кугу пайрем. Троице. Уна-влак толыт, чайым когыльо дене йўына. Мален кынелмешкет, тыйын йöратыме ковышта когылым кўэштым.

– Нунын шкеныштын пайрем, мемнан – шкенан, – иктешлымашым ыштыш Зина.

– Уке, ўдырем, Троице – чылаштын пайремже, Черкын шочмо кечыже. Сандене чыланат пырля лийшаш улыт, олыкышто огыл, а черкыште. Аван шочмо кечынже мöнгö гыч огыт шыл.

– Мемнан ялыште черке укес.

– Черкым шалатеныт гын, святынным чоныштет ашне, – пелештыш аваже да, ужар лышташан укшла дене сöрастарыме юмылук вельш савыр-

Умбакеже – 7-ше лаштыкыште

нен, онжым ыреслыш.

Зина «Йора» маншыла, вуйжым лупшале да пörтым эрыкташ пиже. А шинчажлан Степан чүчүн каласкалыме пайрем коеш: тебе артист-влак мурат, машинала гыч түрлө тамлым ужалат...

Аважын кудувечыш лекмыжым вучен шуктышат, Зина шкаф гыч мотор тувыржым лукто. Но пуйто ала-көн тура ончалтышыжым шиже, вуйжым юмылукуш савырале. А тушеч Ача Юмо, Юмын Эрге да Святой Шўлыш эскереныт. Туге гынат изи ўдыр куэрла могырыш куржо, илышыштыже икымше гана аважын мутшым ыш колышт, тугеже Юмын эрыкымат пудыртыш.

Миен шумекыже, пайрем калык коклаште Степан чүчўжым муо. А тудыжо подылынат шуктен. Тукым шўжаржым йолташыже-влак дене палымым ыштышат, Зиналан күштен каласыш:

– Воктенемак лий, ужат, мыняр калык, йомынат кертат.

Ойлыш да ўдыр нерген мондыш, ала-могай «курбюратор» нерген каласкалалаш тўнгале. Зиналан колышташ йокрок лие да тудо Васям кычал кайыш. Пайремлыше калык коклаште коштыжла, буфетыш миен лекте. Но күсеништыже ик ырат уке, сандене тушеч корангаш логале. Ик вере да вес вере мурымо йонга, лишнак оркестр шокта, воштылмо да кугун мутланыме йўк пылышым тема. Зина вуйжат коршташ тўнгале, мўшкыржат чот шужен. Нигўланат тудо тыште ок күл. Зина чон йўсыж дене когылым да ондален кодымо аважым шарналтыш. Моткочак мўнгў кайымыже шуо.

Тиде татыште кечым шем пыл петырыш да иканаште кавам пелыгыч шелме гай волгенче волгалт кайыш. А кўдырчў туге рашкалтыш, эсогыл Зина кычкырал колтыш да мландымбак шунгалте. Лўдын пытыше изи ўдыр машина йымаке пурен шинче. Калык, йўр деч шылаш тўчен, верым кычал куржталеш. Трук ик пўрўен Зинам пўтырал кучыш да торжан шкеж деке савырале. Очыни, шкенжын йочажым кычалын. Но Зинам тудын өрткышў чурийже туге чот лўдыктыш, да ўдыр уло кертмын мўнгў велыш куржо.

Лазырген шушо корно дене Зина камвоч-камвоч куржеш. А йўр ведра дене пуйто опта. Пел корнышто вўд кыдалдангытыш шуо. Трук ўдыр вўд йымаке каен колтыш. Мо тиде? Зина сар годсо окопыш миен шуын улмаш.

Ўдыржын уке лиймыжым умылымеқ, Ониса почешыже кычал каен. Уда увер сайым эре ончылта. Тудлан «Зинушет окопыш пурентайыш» манын шижтарен шуктышт.

– Святой Троице, утаре!!!

Миен шумыжлан Зина шудышто шинчен...

...Тидлан нылле ият эртен, а Зина 1965 ийысе кенегежым тачысе гай шарна. Шарна, кузе аваж дене коктын Святой Троице юмога ончылан сукен шинчыныт. Коктынат шортын-шортын кумалыныт: Зинаже ойым колыштдымылан прощенийым йодын, аваже ўдыржым илышым кодымылан тауштен.

Б. Ганагон

«К кому приходят ангелы» сборникше гыч

13-14 майыште Москошто Историй да черке краеведений дене XV Всероссийский конкурс мучашлалтын.

Тудын кокымшо туржо М.В. Ломоносов лўмеш Моско кугыжаныш университет пеленысе гимназийыште эртен. Тушто Моско, Воронеж, Белгород, Саратов, Курск, Оренбург областыла, Якутий, Краснодар край гыч ятыр школьник мастарлыкшым ончыктен. Марий Элын чапшым Волжский район У Порат школын 7-ше классыштыже тунемше Ирина Иванова арален. Вуйлатышыже Маргарита Михайловна Михайлова дене пырля тудо «Наставник духовного юношества: протоиерей Иоанн Соколов (1840 – 1902 гг.) лўман шымлымаш пашам ямдылен, «Нравственный идеал и православные традиции России» секцийыш аклаш луктын. Иоанн ачан илыш корныжым шергалын да педагог, просветитель, миссионер семын чот тыршымыж нерген каласкален, «Лауреат» лўмым сулен.

Конкурсыш мийыше-влак лишкырак палыме лийыныт, шымлымаш опытышт дене пайлалтыныт, икте-весыштын пашаштлан акым пуаш тунемыныт.

Тангасымаш деч посна конкурсант-влаклан түрлө мероприятийым эртареныт, экскурсийыш коштыктеныт, университетын архитектур поянылыкше дене палымым ыштеныт. А вара мом колмыштым изирак викториныште терген налыныт.

Тыгай конкурсын күлешлыкше пеш кугу: тудо школышто тунемше утларак йочам шымлымаш пашашке ушымо дене духовный илышлан туныкта.

МАРИЙ МИТРОПОЛИЙЫСЕ ИЛЫШ: УВЕР-ВЛАК

Советский поселкышто верланыше Россий мландыште Волгалтше Чыла святой-влак лүмеш храм пелен Рушарня школ пашам ышта. Тушто тунемше-влак да ача-авашт кажне ийын шошо еда ярмингам эртарат.

Теният 21 майыште, йүштö игечым ончыде, ужалымашке шке ончен куштымо түрлө росоташтым луктыныт. Росотан яшлык-шамычым верандаш йöнанрак лийже манын, Якаевмыт еш кужу үстембалым шынден. Суртоза Александр Якаев ужалыше-влакын сатуштым шке машинаж дене ярмингаш кондеден. Ава-влак Надежда Панаева, Надежда Родионова, Лидия Воронцова дене пырля йоча-влак Юля Панаева, Аня Аввакумова, Лиза Янчева тыршенят. Кодшо росотам эрлашын, 22 майыште, черкыште службо мучашлалтмек, прихожан-влаклан ужаленыт.

Лектышыжат куандарыше: кок кечыште 24 тўжем тенгем ыштен налыныт. Тышеч кок тўжемым Рушарня школын күлешлыкшылан кодымо, молыжым храмым чоҥаш пуымо.

Святитель Николай Чудотворецын пайремже кечын, 22 майыште, У Торъял район Элембай селасе Андрей Критский лүмеш черке гыч лектын, Петричата ял марте калык ырес дене ошкылын. Крестный ход дене эрташ республикысе моло кундемла гычат миеныт.

У Торъял поселко деч кум менге коклаште верланыше Петричата ял воктене Николай Чудотворец лүмеш святитлыме ший памаш йыргыктен йога. Ынде лу ий тиде верыш протоиерей Сергей Бажанов дене пырля прихожан-влак толыт. Теният нуным верысе калык кинде-шинчал дене вашлийын. Памашыште вўдым святитлыме молебен эртаралтын. Мучашлан Сергей ача тыге каласен: *«Кызит нерен илыме жап огыл, чылалан, кугезына-влакын күштымыштым шарналтен, языкнам касарыман, Пырчесым подылман, Юмын Авалан, чыла святой-шамычлан, нунын коклаште Руш мландынан аралтышыже Николайлан чот кумалман».*

Вес Крестный ход ты кечынак Оршанке поселкысо Иоанн Предтечин Шочмыжо лүмеш храм гыч лектын. Тудо самырык-влакым корныш тарватен да чудым ыштыше святитель Николай Мирликийскийн мощыжым Бари олашке кусарен пыштымылан пöлеклалтын.

Крестный ход деч ончыч храмыште Юмын литургийым Иошкар-Оласе Воскресенский соборын клирикше иерей Леонид Вылекжанин служитлен. Теният юмылан ўшаныше-влак Оршанке поселко гыч Кугу Орша марте вич менгым эртенят. Ял вуйышто нуным тунемше-влак ден ялысе калык шке изирак Крестный ходышт дене вашлийыныт. Пырляш ушнен, ял воктенысе Николай Чудотворец лүмеш святитлыме памаш деке каеныт. Тиде памашым Кугу Оршаште илыше В.Я. Миронов шке вийже дене сылнештарен. Молебен деч вара Леонид

ача чылашт ўмбак святитлыме вўдым шыжыктен, елейым йыген. Крестный ходыш лекше-влак яндар южышто ял калыкын шолтен ямдылыме шокшо шўрыштым чон куанен тамленыт.

«МЫЯТ ЧЕРКЫШ КОШТАШ ТҮНГАЛАМ»

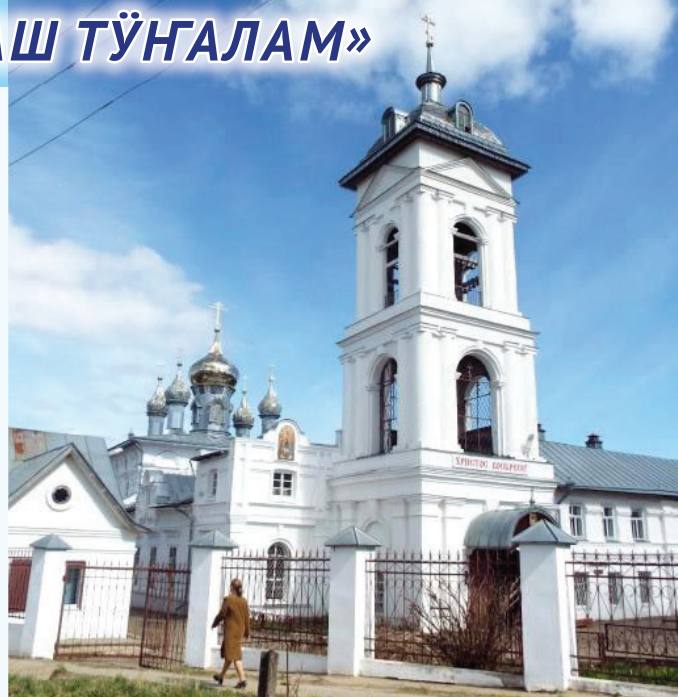
Ачам ден авам, Валентин ден Юлия, Виче (Киров) кундемыште шочын-кушкыныт. Илыш корныштым ончал лекташ гын, икгайлыкымат, ойыртемьмат муаш лиеш. Коктынат изинек тулыкеш кодыныт. Валентиным шке родо-тукым еш ашнан налын, а 12 ияш Юлия ег йочам ончаш йӧрен.

Ачам индеш ияш улмыж годым лудын-возен моштен. Карп лӱман пошкудо пӧрӱен тудым церковно-славян йылме дене Псалтирьым лудаш туныктен, Юмылан ушанаш кӱлмӧ нерген шуко каласкален.

Кушкын шумекышт, коктынат Йошкар-Олаш илаш толыныт, «Торгмаш» заводушто пашам ыштеныт, туштак палыме лийыныт да ешым чумыреныт. Юмылан ушанымаш нерген умылымашышт жап эртыме семын йӧршын вашталтын. Изиж годым Псалтирьым йӧратен лудшо ачам совет власть годсо атеизм шӱлыш дене темын, Юмо нерген ойлымым чытен кертын огыл.

Авамьн тукум акаже, Люба, священник Павелын эргыжлан марлан лектын. Тудын марийжат, Феодор ача, черкыште служитлен. Нуно Козьмодемьянск олаште иленыт. Авам нунын деке чӱчкыдын унала коштын да православный корныш тошкалын, мыйымат тынеш пуртен. Ачам мӧнгыштӧ лийын гын, тудым сырыкташ огыл маньн, черкыш каяшат тоштын онал. «Юмо йӧнан», – ойлат калыкыште. Мемнан пиалешна ачам кол кучаш пеш йӧратен. Тудо коккум кечылан кая гын, авам дене пырля Пырчесым подылаш ямдылалтынна: пӱтым кученна, каноним лудынна, могай сулыкым ыштымынам шарналтенна. Ачам толмылан шыргыж веле коштынна. Но авамьн умыржӧ кӱчык лие, 63 ияш улмыж годым тудо черланен колыш. Тунам мый ешан, шочшан лийынам, ешем дене посна иленам. Авам укеат, шочмо суртыш миен тошкалмемат шуын огыл.

Икана ачам йынгыртыш да унала мияш уӧжӧ, йӱкшат ончычсо гай шыдын огыл, а ласкан шоктыш. Ӧрын-ӧрынак тудеке мийышым. Авамьн тойымек, ачамлан кончымаш лийын улмаш. Тудо каналташ возын да мо лиймым шкеат шот дене умылтарен кертын огыл: тидым омыж дене ужын але чынже денак кончен? Пӧлемыште пуч гай кугу онгым ужын. Кавашке шумеш шуйналтше волгыдо пучышто улшо изи айдеме

деч тудлан йодыш лийын: «Тый Юля пелашетым проститленат мо?» «Да, проститленам», – маньн ачам. «Тугеже, тудлан полшаш маньн, мом кертат, чыла ыште», – тыгай кӱштымашым ачам йӱк шоктымо дене огыл, а ушыж дене умылен налын. Тидын нерген мыланем ойлымекыже, ачам пенгыдын каласыш:

– Ончыч Юлия черкыш коштын, ынде мый кошташ тӱнгалам! Мом кузе ыштышашым тый мыланем чыла умылтаре гына, мыят Святой Причастийлан ямдылалташ тӱнгалам.

Тыге тудо молитвам лудаш, черкыш кошташ тӱнгале. Пырчесым подылаш ончыч пырля ямдылалтынна, вараже тудо чыла каноним шке лудеш ыле. Троицкий соборым чонымо годым полшаш кошто, тусо Николай Чудотворец лӱмеш уӱлыл придел йӧратыме верже лие. 80 ийым эртымешкыже тушко эре кумалаш кошто. Йолжо коштын кертдыме лиймеке, пытартыш жапыште вакшышыште веле кийыш. Тудын деке священникым эре уӱжынна. Колымыж деч ик кече ончыч сулыкшым касарыш, Пырчесым подыльо, собороватлалте. Вес тӱняшке яндарын кайыш.

Утарыше Христос чылаштым утарынеже, тидлан кӧра тебе мыйын ачамьн умыржым коло ийлан шуйыш, кумалын илаш, поро пашам ышташ йӧным пуыш. Чылажланат Юмылан тау!

Татiana,
Йошкар Ола

«ШӱМ-ЧОН ИЗОЛЫК» МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ

Учредитель: "Руш Православный Черкын Йошкар-Олаше да Марий Элысе епархийже (Московский Патриархат)" религиозный организации.

Журнал зарегистрирован Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Марий Эл, свидетельство о регистрации ПИ № ТУ 12-0164 от 12 декабря 2013 года.

Тираж: 1500 экз. Формат - А-4-12.
Журнал лекме жап - 3.06.2022 ий.

0+ - знак информационной продукции согласно ФЗ от 29.12.2010 г. №436-ФЗ.

Журналым редакцийыште погымо да верстатлыме, «Куранты» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Адресше: 429029, Татарстан, Казань, Сибирский тракт урем, 34, 14 корпус, 42-шо пӧлем.

Редакцийын да издательын адресышт: 424000, Йошкар-Ола, Вознесенский урем, 81, 224-ше пӧлем.

Тел.: (88362) 45-39-54.

E-mail: marlagazet@mail.ru

Тӱн редактор: Н.В. Чузаев (протоиерей).

Редакционный совет: И.А. Сапаев, Д.В. Смирнов,

А.Н. Таныгина, А.П. Чемякова, А.В. Эманова.

Компьютер дене келыштарыше: Д.В. Смирнов.

Ак - кутырен келшыме почеш. Авторын да редакцийын шоньмашышт тӱрлӧ лийын кертыт. Серыш-влак мӧнгеш огыл колталт.

**РЕДАКЦИЙ ЙОДЕШ: ЖУРНАЛЫМ ШАЛА
КЫШКЫЛТАШ ОГЫЛ. ЛУДЫНАТ - ВЕСЫЛАН ПУ!**

ЮМЫМ ПАГАЛЕН ИЛАШ ТУНЫКТЕН СВЯЩЕННИК ИЛИЯ ИЗИНКИН (5/18.07.1881 – 20.04.1943)

Курыкмари кундем ожнысек черкылаж дене чаплана. Кажне приход гыч, манаш лиеш, христиан туныктымаш дене шуаралтын, ончыкылык священнослужитель лектын. Революций деч ончыч шукушт просветительский пашам шуктеныт. Поктылмаш тўналмеке, нунак Христос верч неле орлыкым ятыр чытеныт.

Изи Шындыр (Малая Сундырь) селасе Троицкий черкын кў оралтыжым 1829 ийыште чоҥеныт. XX курым тўналтыште ты приходыш Важнангер, Ключево, Колумбаево, Мартышкино, Мецакнур, Мидяково, Мишкино, Носелы, Пичужкино, Тепаево, Цимбулаткино, Шиндырьялы, Яндушево ял-шамыч пуреныт. Юмылан ўшанымаш подвиглан йўрышō да Христос верч орланен колышо священник Илия Изинкин тыштак пенгыдем кушкын.

Илия Николаевич Изинкин 1881 ий 5/18 июльышто Озан губерний Козьмодемьянск уезд Важнангер ялысе кресаньык ешеш шочын. Мало-Сундырский земский училищым тунем пытарымекеже, черке мурым мураш туныктышылан экзаменым кучен да ты пашам икмыяр школышто вўден.

1902 ийыште армийыш налмешкышт, ик ий ултрак Козьмодемьянск уезд Актауж селасе Свято-Никольский черкыште пашам ыштен. Илия Николаевичым армийыште кужун кучен огытыл, 1903 ий 14 февральыште черке службыш пўртылын. Тудым Озан губерний Шупашкар уезд Чакмарий (Красный Яр) селасе Троицкий черкыш псаломщиклан колтеныт. Куд ий наре тыште тыршымекеже, 1909 ий 28 июньышто Йўксәр селасе (кызыт – Килемар район) Юмын Аван Казанский юмонаж лўмеш храмыш кусареныт, туштат псаломщик лийын. Ты черкын тунамсе клировый ведомостьыштыжо псаломщик Илия Изинкин нерген тыге возен кодымо: «Койыш-шоктышыжо пеш сай». Тиде ийынак тудо 12 сентябрьыште диаконлан экзаменым сайын кучен, но тиде саныш шогалме годсо кид пыштыме йўлам 1912 ий 6 декабрьыште гына эртен. Кўлеш вер лекмешке, Илия ача икмыяр жап тыштак псаломщиклан ыштен да эше Йўксәр земский училищыште черке мурым мураш туныктен.

Озан губерний Чарла уезд Кожла-Соласе (кызыт – Красногорский) Свято-Никольский черкыште диаконлан вер лекмеке, 1913 ий 17 декабрьыште Илия ачам тушко кусарат. Тыште тудо уло ешыж дене 18 ий наре ила: сурт оза диаконлан служитла, матушка просфорым кўштеш, музыкалан шўман шочшыжо-шамыч черке хорышто мурат.

1930 ийыште диакон Илия Изинкин священник лияш хиротонийым эрта, ончыч шке приходыштыжак служитла. 1931 ийыште тудым

самырыкше годым псаломщиклан ыштыме верыш, Чакмарий селасе Троицкий черкыш, колтат.

Черкым шыгыремдылме жапыште батюшка шкенжым Православийын исповедникше семын ончыктен. Чакмарий селаш пўртылмыж ийынак сентябрьыште комсомол актив, сельсовет пашаен да туныктышо-шамыч черкым петырыме шотышто йодышым нўлталыныт. Нуно черке оралтым школыш савыраш темленит, тидлан ял еда погынымашым эртареныт да кидпалым погеныт. А батюшка Илия черке советым чумырен да храмым арален кодаш кўлмō нерген ойлен. Прихожан-шамыч тудын мутшо дене келшеныт, черке воктене черет дене ороленыт, южгунам тышке 200 наре ег погынен. Тиде храмым огыт петыре манын, ОГПУ пашаенгын ўшандарен ойлымыж деч вара веле ег-шамыч лыпланеныт.

Христос вера верч чон пыштен тыршымыжлан священник Илия Изинкиным 1932 ийыште набедренник дене палемденит гын, совет власть велым тудлан шуко осалым ыштеныт. Моло священнослужитель семынак избирательный права деч посна коденит, тудын илыме черке орол пўртымат поген налыныт да школлан пуэныт.

1932 ий 4 февральыште Илия ачам арестоватленыт, храмым петырыме ваштареш шогымыж деч моло амалым муын огытыл гынат, «совет власть ваштареш агитацийым нангая, контрреволюционный организацийын

ИЮНЬ. ЧЕРКЕ ПАЙРЕМ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВГ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

II - Дни особого поминовения усопших

■ - сплошные седмицы

■ - постные дни

🔥 Разрешение на пищу без растительного масла
 🔥 Разрешение на пищу с растительным маслом
 🍷 Разрешение на вино
 🍷 Разрешение на игру
 ✖ Полное воздержание от пищи

1 – Благоверный кугу князь Димитрий Донской ден кугу княгиня Евдокия кечышт.

2 – Господын Пылпомышко Чапландаралт нёлталтмыже.

Москон да уло Российын святительже Алексейын, чудым ыштышын, кечыже.

3 – Юмын Аван Владимирский иконыжын кечыже.

Апостол-влак дене төр улшо Константин ден Еленан кечышт.

5 – Преподобный Евфросиния Полоцкая кечыже.

6 – Петербургысо поро пиалан Ксения аван кечыже.

7 – Христос ончыч Толшо святой Иоанн пророкын вуйжым кумшо гана мумо кече.

9 – Чын илыше исповедник Иоанн Русский кечыже.

11 – Троице шуматкече. Колышо-влакым уштымаш.

Крымысе святитель Лукан кечыже.

12 – Святой Троице пайрем.

13 – Святой Шўлыш кече.

14 – Чын илыше святой Иоанн Кронштадтский кечыже.

18 – Марий кундемысе священномученик Николай Рюриковын кечыже.

20 – Петр ден Павел апостол-влак лумеш пүтө тўналтыш.

22 – Преподобный Кирилл Белозерский ден Москосо чын илыше Алексейын кечышт.

23 – Рязаньысе Василий ден Тобольскысо Иоанн святитель-влакын кечышт.

24 – Юмын Аван «Достоинство» иконыжын кечыже.

26 – Руш мландыште да Афон курыкышто волгалтше чыла святой-влакын кечышт.

28 – Чудым ыштыше святитель Ионын,

Москон да уло Российын митрополитшын, да святитель Михаилын, Киевын икымше митрополитшын, кечышт.

29 – Святитель Феофан Затворникын кечышт.

участникше улеш» манын, РСФСР УК-н 58-10,11 статьялажым тушкалтен пуэныт.

6 февральыште эртыше допрос годым батюшка шкенжым титаканлан шотлен огыл гынат, Угарманьысе ОГПУ ПП-н особый тройкыжо 14 майысе шке заседанийыштыже пунчалым луктын: священник И.Н. Изинкиным 5 ийлан эрык деч посна кодаш. Тудын дене пырля Чакмарий селасе Троицкий черкын прихожанже Герасим Кириллович Кирилловым судитлен да тудланат вич ийымак пуэныт (Герасим Кирилловичын пўрымашыж нерген материалы мумо огыл).

Священник Илия Изинкин икымше наказанийым Магадан областысе Колымлагыште эртен, тушеч тудым 1935 ий 4 сентябрьыште эрыкыш луктыныт. Батюшка 1936 ий 1 июнь гыч Марий АССР Сотнур район Эмеково селасе Покровский черкыште служитлаш тўналын. Ты приход тунам староцерковник-шамычын Краснококшайский православный управленийышкыже пурен. Нуным вуйлатыше Марийский епископ Варлаам (Козуля) шкежак Илия ачам Эмеково черкыш служитлаш каяш благословитлен. Ты жаплан батюшка шкет пөръен лийын да черкын орол пөртыштыжө илен, вет пелашыже ты жаплан колен. Эмеково селаште священник Илия Изинкин черке службо деч моло жапшым школышто тунемше-влак дене эртарен, Юмын храмыш кошташ да, Юмын пагален, чын илаш тунуктен.

1938 ий тўналтыште Сотнур районушто скарлатин чер чот шарлен улмаш. Тидлан титаканышке Эмековысо черкым луктыныт. Тушко кажне арнян кумалаш погынат да черым шарат манын, черкым петыренит. Садлан көра 20 февраль гыч 5 апрель марте черке службо эртаралтын огыл. Храмым уэш почишт манын, батюшка икмынар вере йодмаш дене миен.

Православийын исповедникше тунам власть

кучышо-влакын шыдыштым эшеат чот луктын. Священник Илия Изинкиным 1938 ий 6 апрельыште угыч арестоватленит. Тудын ўмбака могай гына шоям сакен пуэн огытыл? Пуйто черкыште контрреволюционный группым поген, колхозым ыштыме, налог системе, ялысе культпросвет паша ваштареш агитацийым нантая, вашке сар лийшаш да совет власть пытышаш нерген шомакым шаркала. 12 июльысо допросышто да 13–14 июльысо очный ставкылаште Илия ача шкенжым титаканлан шотлен огыл. Туге гынат Марий АССР Верховный судын Специальный судебный коллегийжын 2 сентябрьысе заседанийыштыже тыге пунчалыныт: священник Илия Изинкиным 10 ийлан эрык деч посна кодаш.

Наказанийым могай лагерыште эртымыш нерген материалы мумо огыл. Петырымаште улмыж годым 1943 ий 20 апрельыште колен манме увер лийын. Тудын дене пырля судитлыме православный прихожан-влакын: Георгий Сергеевич Сергеев ден Феодор Ефимович Петровын – пўрымашышт могай лийын, тидымат але рашемдыме огыл. Нунымат тунам 10 да 6 ийлан эрык деч посна коденит улмаш.

Ю.В. Ерошкин,
А. Чемекова кусарен
Фотом pstbi.ru сайт гыч налме

КУАНЕН ЧИЯЛТЕНА

22 ИЮНЬ

Тиде кечын ит кушто, ит муро
Эр эрден, кечывалым, кастен.
Мут лукде, шыпак веле тый шого,
Тыныс верч колышо-влакым шарнен.

Ик татлан петырал тый шинчатым:
Сарыш кайыше родетым ужат...
Чыланат пеш чолган, рын тошкалын,
Гимнастеркан, шинелян эртат.

Огыт пале. Мо нуным вуча гын...
Йот мландеш көжө вуйжым пышта?
Ужат нунын ласка, раш чурийыштым...
Тыланет пуйто шып пелештат:

– Тошкена ме фашизмым, тый пале,
Лиеш тыныс элнаште тунам!..
Сеңымашнам моштен тый арале,
Тек ок лий сар тетла нигунам!

Юмо лукышто чүктө лампадкым,
Шып уштен семынет пелештал.
Мемнан верчын кредалше талешкым
Шүмыштет кучо, поро йолташ.

...Сареш колышо-влакым шарналте
Тиде кечын мут дечын посна,
Тый ит муро, ит кушто. Ит мондо –
Шерге акым түлен калыкна.

Лидия АЛПАЕВА,
Юлсер кундем

Апостол-влак дене төр шогышо святой Мефодий ден Кириллын пайремышт кечын, 24 майыште, Морко районысо Кужер тۇвыра пörтыштö Славян письменность ден тۇвыран кечыштым палемденит.

Святой-влакын илышышт да пашашт нерген Арын селасе Христос Юмын Шочмыжо лүмеш черкын настоятельже протоиерей Николай ача каласкален да погынышо-влаклан Юмын шүлышыж дене пойдарыме книга-шамычым пöлеклен. Тұвыра полатын калык хоржо изирак концертым ончыктен.